

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

1821
2021
200 ΧΡΟΝΙΑ
από την Επανάσταση
του 1821

200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821 (2021)

Παρουσίαση των δράσεων του ΕΚΠΑ στο πλαίσιο των εορτασμών για την επέτειο της Επανάστασης του 1821 το 2021

Τις δράσεις του ΕΚΠΑ στο πλαίσιο των εορτασμών για την επέτειο της Επανάστασης του 1821 το 2021 παρουσίασε ο Πρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Καθηγητής Μελέτιος-Αθανάσιος Κ. Δημόπουλος και τα μέλη της Επιτροπής εορτασμού διακοσίων χρόνων από την Επανάσταση του 1821 σε συνέντευξη Τύπου που πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά στις 8 Ιανουαρίου 2020. Την συνέντευξη άνοιξε ο Πρύτανης του ΕΚΠΑ, ο οποίος μεταξύ άλλων σημείωσε:

Είναι γεγονός ότι η πανδημία και η δύσκολη συγκυρία που ζει η ελληνική κοινωνία μετέβαλλε σημαντικά το αρχικό πρόγραμμα των εκδηλώσεων. Παράλληλα, όμως, μας επέτρεψε να σταθούμε στις πιο ουσιαστικές πλευρές του εορτασμού, να επικεντρωθούμε στην προσπάθεια για την περαιτέρω μελέτη της Ελληνικής Επανάστασης, αυτού του μείζονος γεγονότος για την εθνική και παγκόσμια ιστορία. Για το λόγο αυτό προχωρήσαμε με την άμισθι προσφορά των καθηγητών του Ιδρύματός μας στην εκπόνηση μιας σειράς μικρών ερευνητικών προγραμμάτων για νέους ερευνητές και ερευνήτριες. Τα προγράμματα αυτά στοχεύουν στην παραγωγή γνώσης, καθώς και στην ενίσχυση νέων επιστημόνων στις μελέτες τους για τον Αγώνα. Η δημιουργία επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού για τη μελέτη της Ελληνικής Επανάστασης αποτελεί απαραίτητο όρο όχι μόνο για τη συνέχιση της μελέτης της αλλά και την κατανόηση της ίδιας της ιστορικής μας διαδρομής.

Ακολουθώντας τα μέλη της Επιτροπής, καθηγητές Μαρία Ευθυμίου, Βαγγέλης Καραμανωλάκης και Πασχάλης Κιτρομηλίδης, παρουσίασαν αναλυτικότερα τους βασικούς άξονες και τις επιμέρους δράσεις.

Γνώση και επιστημονικός διάλογος

Συνέδρια και επιστημονικές εκδηλώσεις

12-13 Μαρτίου 2021: Η Ελληνική Επανάσταση στην εποχή των Επαναστάσεων (1776-1848): Επαναξιολογήσεις και συγκρίσεις. Διεθνές συνέδριο

Στο συνέδριο συμμετέχουν περισσότεροι από 25 διακεκριμένοι ξένοι και Έλληνες ομιλητές, με στόχο την ανάδειξη της διεθνούς σημασίας της Επανάστασης και την ένταξή της στον χάρτη των επαναστάσεων σε διεθνές επίπεδο. Τα πρακτικά του συνεδρίου θα εκδοθούν εντός του 2021 στην αγγλική γλώσσα από διεθνή εκδοτικό οίκο.

Οργανωτική Επιτροπή: Μελέτιος-Αθανάσιος Κ. Δημόπουλος (πρόεδρος), Νίκος Κ. Αλιβιζάτος, Νάσια Γιακωβάκη, Μαρία Ευθυμίου, Άννα Καρακατσούλη, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Όλγα Κατσαρδή-Hering, Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Παρασκευάς Κονόρτας, Αναστασία Παπαδιά-Λάλα, Ευάνθης Χατζηβασιλείου

Χορηγός: Τράπεζα Πειραιώς

19-20 Μαρτίου 2021: Διημερίδα για τη συνταγματική ιστορία της Ελλάδας κατά τα επαναστατικά και μετεπαναστατικά χρόνια. Κεντρικός ομιλητής ο κ. Προκόπης Παυλόπουλος, τ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Επίτιμος Καθηγητής του ΕΚΠΑ
Η διημερίδα υλοποιείται με την υποστήριξη της «Πρωτοβουλίας 1821-2021».

23 και 24 Σεπτεμβρίου 2021

1821-2021: 200 χρόνια Ελληνικής Ιατρικής: Ορόσημα και Πρωταγωνιστές

Στόχος της εκδήλωσης αποτελεί η προβολή των κυριότερων επιτευγμάτων της ιατρικής επιστήμης. Παράλληλα θα αναδειχθούν οι σημαντικότεροι Έλληνες επιστήμονες που συνέβαλαν στην θεμελίωση και εξέλιξη της ιατρικής γνώσης διεθνώς καθώς και η απήχρησή του έργου τους στον άνθρωπο, στην κοινωνία και στην πολιτική υγείας στην χώρα μας.

Η επετειακή εκδήλωση θα περιλαμβάνει:

- διαλέξεις από διακεκριμένους Έλληνες και ξένους επιστήμονες
- προφορικές και ηλεκτρονικά αναρτημένες ανακοινώσεις (e-Posters)
- ξεναγήσεις στα μουσεία Ιατρικής του ΕΚΠΑ
- έκθεση με θέμα: «200 χρόνια Ελληνικής Ιατρικής, μέσα από την ιστορία του ΕΚΠΑ»

Διοργάνωση: Εργαστήριο Ιστορίας της Ιατρικής και Ιατρικής Ηθικής της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Η εκδήλωση υλοποιείται με την υποστήριξη της «Πρωτοβουλίας 1821-2021».

20-23 Οκτωβρίου: Post-Napoleonic Europe Revolutions and Parliamentary Institutions. The case of Greece on the occasion of the bicentenary since the War of Independence (1821-2021). Επαναστάσεις και κοινοβουλευτικοί θεσμοί στην μεταναπολεόντεια Ευρώπη: Η περίπτωση της Ελλάδας με την ευκαιρία των διακοσίων χρόνων από την έναρξη της Επανάστασης (1821-2021).

73ο συνέδριο International Commission for the History of Representative and Parliamentary Institutions (ICHRPI). Συνδιοργάνωση ΕΚΠΑ (Νομική Σχολή και Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)- Ελληνικό Τμήμα ICHRPI

Επιστημονική Ημερίδα: Η Ιστορία της Σχολής Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Διοργάνωση: Σχολή Θετικών Επιστημών ΕΚΠΑ (με την επιστημονική υποστήριξη του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης). Χρόνος: Φθινόπωρο 2021

Συνέδριο: Επιστήμες και Τεχνολογία στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία, 1821-2021

Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (υπό την αιγίδα της Κοσμητείας της ΣΘΕ). Χρόνος: Φθινόπωρο 2021

«Υμείς γὰρ ἐπ’ ἐλευθερία ἐκλήθητε (Γαλ. 5, 13)» 1821-2021. Η συμβολή της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας στη διατήρηση της ταυτότητας του Γένους, κατά τη μακρά περίοδο της Τουρκοκρατίας και κατά την Επανάσταση του 1821. Διεθνές επιστημονικό συνέδριο

Διοργάνωση: Θεολογική Σχολή

Χρόνος: Τελευταίο τρίμηνο 2021

8-11 Δεκεμβρίου 2021: Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο: «Με την πένα των Άλλων: όψεις της επαναστατημένης Ελλάδας κατά τον 19ο αιώνα». Υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων. Το συνέδριο εκτός των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων θα περιλαμβάνει και ποικίλες παράπλευρες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Διοργάνωση: Φιλοσοφική Σχολή

200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821. Συνέδριο για τα οικονομικά, τα διοικητικά και τις πολιτιστικές διαστάσεις του Αγώνα. Διοργάνωση: Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών. Η ημερομηνία θα προσδιοριστεί.

Ελληνική Επανάσταση και Θέατρο. Συνέδριο για την επέτειο των 30 χρόνων από την ίδρυση του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών σε συνδυασμό με την επέτειο των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821.

Διοργάνωση: Τμήμα Θεατρικών Σπουδών. Η ημερομηνία θα προσδιοριστεί.

Ιούνιος 2022: Συνέδριο για την αποτίμηση του επετειακού έτους 2021

Συνδιοργάνωση: ΕΚΠΑ, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών (ΕΙΕ)
Το συνέδριο υλοποιείται με την υποστήριξη της «Πρωτοβουλίας 1821-2021».

**200 Χρόνια Ελληνικού κράτους. Απολογισμοί και Προοπτικές
10 και 1 ημερίδες Σεπτέμβριος 2021- Μάρτιος 2022**

Διπλωματική υπηρεσία και εξωτερική πολιτική
Οι περιπέτειες του ελληνικού κοινοβουλευτισμού
Δικαιοσύνη και δικαστές
Πολιτισμός και πολιτιστική πολιτική
Κοινωνικές ασφάλισεις
Διακόσια χρόνια δυτικής στροφής: υγεία, κοινωνία κράτος
Δημόσια διοίκηση: δομές και άνθρωποι
Στρατός και αστυνομία
Οικονομία
Νεοελληνική Εκπαίδευση. Απολογισμοί και Προκλήσεις
Οργανωτική Επιτροπή: Νίκος Κ. Αλιβιζάτος, Άννα Καρακατσούλη, Βαγγέλης
Καραμανωλάκης, Αντώνης Μακρυδημήτρης, Χάρης Μπαμπούνης, Ευάνθης
Χατζηβασιλείου

Τα πρακτικά των ημερίδων θα εκδοθούν σε αυτοτελείς τόμους.

Οι ημερίδες πραγματοποιούνται με την ευγενική χορηγία της Τράπεζας Πειραιώς.

Έρευνα

Κέντρο Μελέτης της Επανάστασης του 1821/Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ.

Το Κέντρο έχει αναλάβει την εποπτεία της εκπόνησης ερευνητικών έργων με σκοπό τη συστηματική και σε βάθος μελέτη της Επανάστασης και παράλληλα την ανάδειξη ενός νεότερου επιστημονικού δυναμικού που θα στραφεί στη μελέτη της. Τα προγράμματα έχουν έως δεκάμηνη διάρκεια, σχεδιάζονται αμισθί από μέλη του διδακτικού προσωπικού του ΕΚΠΑ και εκπονούνται από νέους και νέες ερευνητές και ερευνήτριες, μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, υπ. διδάκτορες και μετα-διδάκτορες.

Διερευνώντας άγνωστες πτυχές της Επανάστασης του 1821

1. Το Ιόνιο κατά τις τελευταίες δεκαετίες της βενετικής κυριαρχίας (1770-1797). Υπεύθυνη: επ. καθηγήτρια Κατερίνα Κωνσταντινίδου
 2. Η ανέκδοτη *Ιστορία φυσική και ηθική του ανθρώπου* (1810) του Επιφάνιου-Στέφανου Δημητριάδη (1760-1826). Υπεύθυνος: αν. καθηγητής Γιάννης Ξούριας
 3. Φιλική Εταιρεία. Ζητήματα τεκμηρίωσης. Υπεύθυνη: επ. καθηγήτρια Νάσια Γιακωβάκη
 4. Το 1821 στην Κωνσταντινούπολη. Οι Ρωμιοί της Πόλης σύμφωνα με οθωμανικές καταγραφές. Υπεύθυνος: αν. καθηγητής Παρασκευάς Κονόρτας
 5. Πόλεμος και Πρόνοια κατά την Ελληνική Επανάσταση. Υπεύθυνη: επ. καθ. Βάσω Σειρηνίδου
 6. Πόλεις του επαναστατημένου ελληνικού χώρου: τεκμήρια ιστορίας. Υπεύθυνη: καθηγήτρια Μαρία Ευθυμίου
 7. Το πολιτικό-ιδεολογικό περιεχόμενο της εμφύλιας ρήξης στο τέλος της Ελληνικής Επανάστασης (1831-1832): Οι αντανakλάσεις στη δημόσια σφαίρα. Υπεύθυνος: αν. καθηγητής Σπυρίδων Πλουμίδης
 8. Οι Εφημερίδες της Ελληνικής Επανάστασης, 1821-1832. Υπεύθυνος: καθ. Αριστείδης Χατζής
 9. Παραστατικές Τέχνες και Επανάσταση του 1821. Υπεύθυνη: αν. καθηγήτρια Άννα Καρακατσούλη
 10. Η αρχιτεκτονική και οι τέχνες στα χρόνια της Επανάστασης: τομές και συνέχειες. Υπεύθυνος: επ. καθηγητής Γιώργος Πάλλης
 11. Η Επανάσταση του 1821 και η μελέτη της: το παράδειγμα του Πανεπιστημίου Αθηνών. Υπεύθυνος: αν. καθηγητής Βαγγέλης Καραμανωλάκης
- 11 προγράμματα που υλοποιούνται με την υποστήριξη του Κοινωφελούς Ιδρύματος Μιχαήλ Ν. Στασινόπουλος-BIOΧΑΛΚΟ στο πλαίσιο της «Πρωτοβουλίας 1821-2021»

Δυο ακόμη προγράμματα εκπονούνται με την ευγενική χορηγία της BIANEΞ Α.Ε

«Από τη βιοποικιλότητα στ' άρματα: πρόσληψη άγνωστων προεπαναστατικών δράσεων στην Πελοπόννησο από αλλοδαπούς ανίδεους φυσιοδίφες εξερευνητές». Υπεύθυνη: καθηγήτρια Σοφία Ριζοπούλου

«1821 και Σύγχρονος Οπτικός Πολιτισμός». Υπεύθυνη: επ. καθηγήτρια: Ευαγγελία Διαμαντοπούλου

Παράλληλα, και με τη χορηγία της Τράπεζας Πειραιώς εκπονείται επιστημονικό πρόγραμμα με θέμα: «Όψεις της καθημερινότητας στην επαναστατημένη Ελλάδα», το 2020-2021. Το πρόγραμμα εστιάζει σε δυο θεματικές: 1. Η Επανάσταση “από τα κάτω”: συλλογική διαμαρτυρία και αιτήματα προς τις αρχές κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης και 2.

Πόλη και αγορά: διακίνηση προϊόντων, τιμές και καθημερινότητα της αγοράς στις πόλεις της επαναστατημένης Ελλάδας. Υπεύθυνη: επ. καθηγήτρια Βάσω Σειρηνίδου.

Τυποσκόπιο 1821

Η ομάδα του ερευνητικού προγράμματος «Τυποσκόπιο 1821» του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΠΑ) ολοκλήρωσε τη σύνταξη και ανάρτηση στο διαδίκτυο ευρετηρίων των κύριων εφημερίδων που κυκλοφορούσαν στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης. Πρόκειται για τα ευρετήρια τοπωνυμίων των τεσσάρων εφημερίδων που άρχισαν να εκδίδονται το 1824-25, *Ελληνικά Χρονικά*, *Φίλος του Νόμου*, *Εφημερίς Αθηνών* και *Γενική Εφημερίς της Ελλάδος*, τα οποία περιλαμβάνουν περί τα 3.000 λήμματα. Στο έργο συμμετείχαν από το 2014 έως σήμερα πάνω από 30 προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες του τμήματος. Πληροφορίες για το ερευνητικό πρόγραμμα – ελεύθερη πρόσβαση στα ευρετήρια των τοπωνυμίων των εφημερίδων: <http://lab-com.pspa.uoa.gr/typoskopio1821.html>.
Επιστημονική υπεύθυνη: επίκ. καθ. Νάσια Γιακωβάκη

Εκλαΐκευση-διάχυση της γνώσης

«Ιστορίας Επίσκεψις». Μια επαναπροσέγγιση της Ιστορίας, των προβλημάτων και των μεθόδων της – Η Επανάσταση του 1821.

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής για Εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του ΕΚΠΑ, με αφορμή την επέτειο των διακοσίων χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης (1821-2021)

(<http://www.arch.uoa.gr/epimorfwtika-programmata/istor-hs-ep-skecis.html>)

Νοέμβριος 2020

Το Πρόγραμμα παρακολούθησαν διαδικτυακά 300 περίπου εκπαιδευτικοί απ' όλη την Ελλάδα.

21 ομιλίες για το '21.

Το 2021 θα δοθούν 21 διαλέξεις για το ευρύ κοινό από το ειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό του ΕΚΠΑ. Οι διαλέξεις θα πραγματοποιούνται, ανά 15ημερο, στο κτίριο των Προπυλαίων. Οι θεματικές τους θα αφορούν καταρχάς τις ευρωπαϊκές δυνάμεις και την Οθωμανική αυτοκρατορία στο α΄ μισό του 19ου αιώνα, καθώς και την προεπαναστατική ελληνική κοινωνία και την ιδεολογική προετοιμασία για τον Αγώνα. Εκκινώντας από την Φιλική Εταιρεία και την Επανάσταση στη Μολδοβλαχία οι διαλέξεις θα επικεντρωθούν στις πολεμικές, πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις του Αγώνα και στη διαδρομή για τη συγκρότηση του ελληνικού κράτους.

Υπεύθυνη: καθηγήτρια Μαρία Ευθυμίου

Έναρξη: 13 Ιανουαρίου 2020

Οι διαλέξεις πραγματοποιούνται με την ευγενική χορηγία της Τράπεζας Πειραιώς.

Πολιτισμός και Τέχνες

15-16 Δεκεμβρίου 2021: Δράξασθε παιδείας και ελευθερίας. Πολιτιστικές εκδηλώσεις
Διοργάνωση: Σχολή Επιστημών της Αγωγής

Παγκόσμια πρώτη παρουσίαση του πρώτου μελοδράματος Έλληνα συνθέτη που βασίζεται στην Ελληνική Επανάσταση. Πλήρης σκηνική παρουσίαση της όπερας *Μάρκος Μπότσαρης*, του Κεφαλήνος μουσουργού Νικολάου Μεταξά-Τζανή, ενός έργου που μέχρι σήμερα εθεωρείτο χαμένο και πρόσφατα (2020) ανακαλύφθηκε από έρευνα του Εργαστηρίου Μελέτης της Νεοελληνικής Μουσικής του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής. Η Όπερα προγραμματίζεται να ανέβει, σε συνδιοργάνωση της ΦΛΣ με την Περιφέρεια Αττικής και με τη συνδρομή της Φιλαρμόνια Ορχήστρας Αθηνών (Athens Philharmonia Orchestra). Διοργάνωση: Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ. Οι ημερομηνίες θα ανακοινωθούν.

Σκηνικές δράσεις από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ

Δραματική επεξεργασία του διηγήματος του Ζαχαρία Παπαντωνίου, "Η κυκλαμιά του Αναπλιού" [Το κυκλάμινο του Ναυπλίου]. Υπεύθυνη: Ευανθία Στιβανάκη.

Τρεις σκηνικές δράσεις για επιλεγμένες θεματικές της Ελληνικής Επανάστασης: Έλληνες και Φιλέλληνες, Η Γυναίκα στην Επανάσταση και Όψεις του πολέμου. Από τη δραματική επεξεργασία του πρωτογενούς υλικού θα δημιουργηθούν τρία βίντεο τα οποία θα προβληθούν στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του ΕΚΠΑ για την ιστορική επέτειο και θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών. Υπεύθυνοι: Άννα Καρακατσούλη, Κλειώ Φανουράκη, Μιχαέλα Αντωνίου, Λεωνίδα Παπαδόπουλος

Αναλυτικές πληροφορίες για τις δράσεις του ΕΚΠΑ για τα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης στο <https://2021.uoa.gr/>